

Han har skippat läxorna

Sedan sex år tillbaka är Anders Enströms undervisning läx- och provfri. I sin nya bok uppmanar han andra att följa samma väg och därmed bli bättre pedagoger – med tid över.

TEXT: LOTTA RINGDAHL FOTO: LINUS MEYER

Vad handlar din bok om?

– Den handlar egentligen om digitala hjälpmedel och hur man därigenom kan slippa både läxor och prov. De digitala verktygen får eleverna att bli de kreativa varelser som de borde vara. Våga prova något annat än prov. Det finns massor av bedömningspunkter i de kreativa processerna. Eleverna får äga sitt lärande genom att skapa film, podcast eller något annat kreativt arbete.

Hur kom du på idén?

– Dels genom att jag blev otroligt less på mina barns lärare som delade ut läxor. Dels för att jag tänkte på elever som har prov och inte klarar sig, och sedan får omprov två dagar senare. Som om de skulle kunna mer då. Jag kände att det måste finnas ett annat sätt att undervisa på. Sedan dess har jag laborerat fram och tillbaka och hittat ett sätt som passar.

Vad vinner man?

– Att varje lektion går åt till att arbeta, inte åt att be elever stänga av mobilen och sådant. Lärandet är det viktiga, inte görandet, och för att lära sig måste man arbeta. Det är en superklassiker i svensk skola i dag att elever som inte hinner med på lektionen får ta hem en uppgift i läxa. Det finns andra sätt att motivera elever till att arbeta. Men då måste vi fundera på vilka uppgifter vi delar ut.

Är läx- och provfritt lika bra i alla ämnen?

– Jag hävdar att det funkar lika bra överallt. Nu vet jag att många kommer att protestera, i synnerhet matte- och NO-lärare. Men det bjuder jag på. En undersökning av Christian Lundahl, professor i pedagogik vid Örebro universitet, visar dessutom att dagens elever är otroligt stressade över prov och betyg. Det är en stor anledning till oro och psykisk ohälsa.

Hur hinner du med allt eleverna ska lära sig?

– Jag har mer tid än tidigare. Jag planerar

mycket inför lektionen, en riktigt bra lektion där jag vet att eleverna kommer att lära sig något. På lektionen har jag sedan mer tid för varje elev eftersom jag redan gjort mycket av jobbet innan. Eleverna tjänar verkligen på det här. Jag undrar faktiskt hur arbetsdomstolen skulle ställa sig om våra chefer bad oss vuxna att ta hem arbetsuppgifter varje kväll. Och det är precis vad vi ber eleverna att göra.

Men läxor lär elever att ta ansvar och gör föräldrar mer delaktiga. Går det förlorat nu?

– Tvärtom. Elever tar ännu mer ansvar när de inte har läxor. De lär sig att det är på lektionerna vi ska jobba och tar därmed ansvar över sin utbildning. Och föräldrar får större inblick i skolarbetet. I stället för att göra läxor har eleverna tid att prata med dem och berätta om skoldagen. Dessutom är läxor den absoluta största orsaken till konflikter i hemmet. Sådant slipper mina elever.

Har du några bra nybörjarknep?

– Jag tycker att man kan släppa matteboken en lektion i veckan. Låt exempelvis eleverna spela in en film om hur de tänker när de löser en uppgift eller när de förklarar ett vetenskapligt begrepp. Sedan ska du som lärare försöka hitta så många bedömningspunkter som möjligt i filmen och det finns massor, tro mig. Som lärare måste man tänka utanför boxen i det här digitaliserade samhället.

Är din drömskola helt utan prov och läxor?

– Absolut. Nu för tiden finner jag ingen nytta med vare sig det ena eller andra. Jag har jättebra koll på mina elever och de vet vad som krävs. Vi går igenom det varje lektion och vilka förmågor vi tränar. I dag kan mina elever säga ”jag behöver träna på den här förmågan lite mer känner jag”. Då har vi verkligen satt lärandet i fokus. +

origo@lararforbundet.se

Anders Enström är lärare i matematik, teknik, svenska, NO och SO i Skogås, Huddinge kommun, utanför Stockholm. Han har skrivit boken *Förlora läxan, vinn eleven*. (Gothia Fortbildning)